

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/96/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117211935
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117211935.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Branislava Brezu v spore žalobcu: E. S., F.. XX.XX.XXXX, T. H., Q.I. XXXX/XX, právne zastúpeného JUDr. Vladimírom Sidorom, advokátom v Hlohovci, Železničná 4/A, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o. so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia 1.500 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 17Csp/108/2017-97 zo dňa 23.04.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 17Csp/108/2017-139 zo dňa 27.06.2019 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok v spojení s opravným uznesením.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom vyslovil cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na istine 1 500 Eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 30.1.2017 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov konania od žalovaného vo výške 100 % s tým, že o výške trov konania súd rozhodne v zmysle § 262 CSP.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť štátu na účet OS Prešov súdny poplatok vo výške 90 Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 53a ods. 1 a 2, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru č. XXXXXXXXXXXX z 30.5.2011 je spotrebiteľskou zmluvou a súd je oprávnený vykonať jej súdnu kontrolu. Konštatoval, že zmluva neobsahuje zákonom požadované náležitosti, keď v nej chýba termín splátok úveru, termín konečnej splatnosti, v zmluve nie je uvedená adresa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, v zmluve sú pod bodom 5 uvedené rovnaké výšky RPMN a úrokovej sadzby 70,01 %, čo svedčí o nesprávnom výpočte týchto veličín a súd sa zhoduje s tvrdením žalobcu, že výška RPMN

nezodpovedá správnej výške, lebo do celkových nákladov nie je zahrnutý poplatok za odklad splátok podľa bodu 8 Dohody o poskytnutí služby vo výške 367,19 eura, čím sa výška RPMN navyšuje na 112,13 %. Poskytnutý úver tak je podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný preto mal nárok len na vrátenie sumy, ktorú poskytol žalobcovi ako úver a aj keď sa v zmluve o úvere uvádza 1.500 eur, v skutočnosti mu vyplatil 1.132,51 eura, teda len do tejto výšky má nárok na zaplatenie úveru. Súd prvej inštancie neakceptoval tvrdenie žalovaného, že náležitosti týkajúce sa termínu konečnej splatnosti a termínu splátok úveru sa nachádzajú v oznámení o schválení úveru, ktoré je súčasťou úverovej zmluvy, vzhľadom na to, že ide o oznámenie, ktoré nie je schválené a podpísané žalobcom a bolo urobené po podpise zmluvy s údajmi, aké sa nachádzajú pod bodom 5 zmluvy o revolvingovom úvere z 30.5.2011. Navyše údaje pod bodom 6, ako aj oznámenie o schválenom úvere obsahujú iný údaj týkajúci sa výšky RPMN, ktorý nebol zmluvne dojednaný so žalobcom vo výške 70,01 % uvedený v oznámení o schválení vo výške 66,31 %, pričom žalobca nepodpisal zmluvu s takouto výškou RPMN, nedošlo v tejto časti k dojednaniu, teda navyše chýba základná náležitosť, a to výška RPMN v zmluve o revolvingovom úvere, ktorú žalovaný jednostranne zmenil. Taktiež sa súd prvej inštancie stotožnil s argumentáciou žalobcu, že dojednaný úrok 70,01 % je v rozpore s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, lebo viac ako 7-násobne prevyšuje úrokovú sadzbu z úverov bánk v čase uzatvorenia predmetných zmlúv. Žalovaný na základe týchto dôvodov mal nárok len na vrátenie sumy 1.132,51 eura. Celkovo však prijal od žalovaného sumu vo výške 3.733,05 eura, čím získal plnenie bez právneho dôvodu, ktoré predstavuje bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nakoľko žalobca žiadal vydať sumu bezdôvodného obohatenia 1.500 eur, súd žalovaného zaviazal mu preto zaplatiť žiadanú výšku 1.500 eur. Pokiaľ žalovaný vzniesol námietku premlčania, súd prvej inštancie mal za to, že v danom prípade plynie 10-ročná premlčacia doba podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, lebo zo strany žalovaného ide o úmyselné konanie, keď si ponecháva priamo z poskytnutej výšky úveru poplatok za odklad splátok vopred bez toho, či v budúcnosti bude táto služba využitá alebo nie. Dodal, že žalovaný porušil povinnosť podľa § 4 ods. 10 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, keď bol povinný zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to dohody o odklade splátok úveru, napriek tomu ju naďalej v zmluvách používa, čo je osobitne závažné porušenie povinnosti predávajúceho. Pre toto úmyselné konanie žalovaného jednoznačne platí 10-ročná objektívna premlčacia lehota, ktorá začala plynúť dňom 30.5.2011 a žaloba bola podaná 2.5.2017, teda do podania žaloby objektívna premlčacia 10-ročná lehota neuplynula, preto námietka premlčania vznesená žalovaným je nedôvodná. Žalobcovi neuplynula ani 2-ročná subjektívna premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď žalobca nadobudol vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia.

4. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto mu vzniká nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. O výške trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Odvolacie dôvody uviedol podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Žalovaný napádal záver súdu posudzujúci ním uplatnenú námietku premlčania ako predčasný a nezákonný. Vykonané dokazovanie nedáva podklad pre záver, ktorý konajúci súd prijal vo vzťahu k námietke premlčania. Odôvodnenie súdu neobsahuje žiadny skutkový záver, z ktorého by vyplývalo, že bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Súd prvej inštancie ani neodôvodnil ním tvrdý úmysel sa bezdôvodne obohatiť, pretože súd ohľadne úmyslu získať bezdôvodné obohatenie neuvádza žiadne skutkové a ani právne závery. V napádanom rozsudku súd spojil úmysel so skutočnosťami, ktoré nemajú s uplatneným nárokom žiadnu spojitosť. Žalovaný napadol záver súdu o neplatnosti ustanovenia o úrokovej sadzbe pre jeho rozpor so zákonom. V zmysle zákonného ustanovenia § 502 Obchodného zákonníka nie je dôvodné dospieť k záveru o neplatnosti celej úverovej zmluvy, ale len k záveru, že by dlžník z úverovej zmluvy bol povinný platiť úroky vo výške najviac prípustnej podľa alebo na základe zákona. Posúdenie celého ustanovenia o úroku ako neplatného by podľa názoru žalovaného nemalo prichádzať do úvahy, ale ani podľa predpisov občianskeho práva. Ustáleným pravidlom výkladu právnych predpisov je zásada, že má prednosť taký prístup, ktorý ponecháva právny platný aspoň v časti než ako by mal byť právny úkon posúdený za neplatný. Súd prvej inštancie prijal predčasný záver o neplatnosti celého ustanovenia o úrokoch. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil aj to, že zmluva neobsahuje určené náležitosti a že nastáva zákonný dôsledok v podobe bezúročnosti úveru. Závery súdu spojené s výkladom zákona č. 129/2010 Z.z. tak, že „adresa predajcu“ by sa mala týkať veriteľa, sú nesprávne. Zmluva o revolvingovom úvere nebola spojená so žiadnou zmluvou o kúpe tovaru alebo dodávke služby. Napadol záver súdu, podľa ktorého údaj o RPMN nie je uvedený správne, pretože pri jeho určení nebol zahrnutý poplatok podľa

dohody o poskytnutí služby. Na jednej strane súd tvrdí, že predmetná dohoda je neprijateľná (bod 31.odôvodnenia), a preto neplatná (čo by viedlo k tomu, že daný poplatok by objektívne nemohol byť zahrnutý do výpočtu, pretože do celkových nákladov sa započítavajú len náklady podľa platných ustanovení), a na strane druhej uvádza, že poplatok má byť súčasťou RPMN. Namietal záver súdu o tom, že zmluva neobsahuje termíny splátok, hoci tento údaj sa v zmluve uvádza a bol ním 29.deň v mesiaci. Z vykonaného dokazovania pritom tiež nevyplývalo, že by žalobca nevedel, kedy (v ktorý deň) má uhrádzať splátky. Pokiaľ ide o údaj o termíne konečnej splatnosti úveru, ako podstatnú skutočnosť zdôraznil, že zmluva o úvere (uvedené sa týka všetkých revolvingových zmlúv, ktoré sú predmetom tohto konania) je tvorená ustanoveniami nachádzajúcimi sa nielen v listine označenej ako žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu/zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu, ale aj zmluvnými dojednaniami. Obsah zmluvy tvoria aj zmluvné dojednania, ktoré v zmysle článku 14 sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a prílohy tvoriace súčasť zmluvy o RÚ (článok 7., ods. 7.1 písm. g) zmluvných dojednaní). Deň splatnosti poslednej splátky úveru je uvedený v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, čím je splnená požiadavka vyplývajúca z uvedeného zákonného ustanovenia. Preto tvrdí, že závery súdu o bezúročnosti úveru sú predčasné, založené na nesprávnom zhodnotení vykonaného dokazovania a nesprávnom právnom posúdení. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobe vyhovel. Zároveň si uplatnil nárok na priznanie náhrady trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobca. Vo svojom vyjadrení žalobca uviedol protiargumenty k odvolacím námietkam žalovaného vo vzťahu k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu, výške úrokovej sadzby, absencii termínu konečnej splatnosti a zmluvným dojednaniami. Navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca a žalovaný uzavreli Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), ktorá bola žalobcom ako dlžníkom podpísaná dňa 25.05.2011 a žalovaným ako veriteľom dňa 30.05.2011. Predmetom Zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 1.500 eur, so splatnosťou úveru v 48 mesačných splátkach vo výške 48,20 eura, RPMN za úver bola 66,31 %, ročná úroková sadzba 70,01 %. Súčasťou zmluvy boli aj Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o.

10. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy (30.05.2011), zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

11. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy (30.05.2011), spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

12. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 ods. 2 presne definuje, aké náležitosti, okrem všeobecných (§ 43 Občianskeho zákonníka), musí spotrebiteľská zmluva obsahovať.

13. Tak explicitne presné ustanovenie akým je ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

14. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o absencii údajov o termíne konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ). Termín konečnej splatnosti v Zmluve uvedený nie je a tento nemožno určiť ani na základe ostatných údajov uvedených v zmluve, keďže v Zmluve je uvedený len počet splátok, absentuje však uvedenie dátumu prvej splátky. Keďže nie je zrejmý dátum počiatku povinnosti splácania úveru, nemožno určiť ani jeho konečnú splatnosť. Pokiaľ žalovaný poukázal na uvedenie údajov o termíne prvej a poslednej splátky v listine označenej ako Oznámenie veriteľa o schválení úveru zo dňa 30.05.2011, takáto listina nie je obsahom spisu a ani ju žalovaný pred súdom prvej inštancie nepredložil. V tomto smere žalovaný neunesol dôkazné bremeno.

15. Termín konečnej splatnosti úveru musí byť spotrebiteľovi známy najneskôr v čase, kedy vstupuje do zmluvného vzťahu (v danom prípade teda dňa 25.05.2011). V opačnom prípade by sa minulo účinku ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ, ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ v potrebnom rozsahu informovaný o základných skutočnostiach týkajúcich sa zmluvného vzťahu už v čase jeho vzniku.

16. Žalovaný v odvolaní odkazuje na článok 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní, z ktorého vyplýva, že „Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru“. K uvedenému odvolací súd dodáva, že z uvedeného nie je možné bez pochyb jednoducho zistiť, dokedy bude trvať zmluvný vzťah, určiť, kedy nastane konečná splatnosť úveru. Pokiaľ teda žalovaný v odvolaní tvrdil, že deň splatnosti poslednej splátky je termínom konečnej splatnosti, jeho odvolacia námietka neobstojí. Odvolací súd dodáva v súvislosti s touto odvolacou námietkou, že článok 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní Zmluvy sa týka len revolvingových úverov a aj samotný čl. 4 je nazvaný "Revolving", ktorý ale žalovaný žalobcovi neposkytol a žalobca ho nečerpá.

17. „Vzhľadom na odvolacie dôvody odvolací súd udáva, že vyššie uvedený výklad nie je ani v rozpore so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, ktorá v Čl. 10 ods. 2 pís. c) vyžaduje ako náležitosť zmluvy uvedenie dĺžky trvania zmluvy o úvere (teda má byť jasné ako dlho bude trvať zmluvný vzťah), a ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Údaje v zmluve musia byť uvedené tak, aby ich bolo možné bez pochybností a bez matematických prepočtov zistiť, neuvedenie údajov tak, aby bolo jednoducho zistiteľné do kedy bude trvať zmluvný vzťah, spochybňuje možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Spôsob určenia konečnej splatnosti, tak ako ju vyvodzuje žalovaný nie je v súlade so zákonom a ním sledovaným cieľom. Smernica 2008/48, na ktorú poukazuje aj žalovaný bola prijatá v záujme boja proti nespravodlivým úverovým podmienkam a na to, aby sa dlžníkovi umožnilo poznať všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy. Článok 4 Smernice 87/102 vyžaduje, aby dlžník pri uzatváraní zmluvy poznal všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku (rozsudok zo dňa 09.07.2015, Bucura, C 348/14), aj podľa Smernice, treba zmluva považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Okresný súd správne považoval predmetný úver s odkazom na ust. § 11 ods. 1 zákona č.129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov. Takýto záver súdu je aj v súlade so Smernicou 2008/48, nakoľko neurčitý údaj o konečnej splatnosti úveru dlžníkovi neumožňuje poznať všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy. Ide pritom o skutočnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku“ (pozri rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/85/2018 zo dňa 23.08.2018).

18. Za daného stavu sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o absencii údajov o konečnej splatnosti úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, čo má s poukazom na ust. § 11 ods. 1 ZoSÚ za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Odvolací súd podotýka, že pre záver o bezúročnosti úveru, postačuje aj absencia čo i len jednej z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

19. K odvolacej námietke žalovaného, že výška úrokov bola upravená podľa ust. § 502 Obchodného zákonníka odvolací súd dodáva, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nijako nepopiera, že by zmluva o úvere nebola absolútnym

obchodom a ani dôvodnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka. Odvolací súd len pripomína, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

20. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka reguluje aj absolútne obchody. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na zmluvy o revolvingovom úvere. Odvolací súd sa domnieva, že ak by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. To platí aj na zmluvné typy upravené v Obchodnom zákonníku.

21. Ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje garanciu pre spotrebiteľa v tom zmysle, že si nemôže zhoršiť svoje zmluvné (a teda i právne) postavenie bez ohľadu na to, aké dojednania sú uvedené v spotrebiteľskej zmluve. Toto zákonné ustanovenie zaručuje prednostnú aplikáciu tých právnych predpisov na spotrebiteľský právny vzťah, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, práve za účelom princípu zákazu zhoršenia zmluvného postavenia spotrebiteľov v právnom vzťahu s dodávateľom.

22. Ustanovenie § 3 odsek 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 odsek 1 Občianskeho zákonníka alebo ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

23. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatváral zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako 100 % oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutá úroková sadzba úveru vo výške 70,01 % viac ako 7-násobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu uplatňovanú bankami, pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek (9,74 %). Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka má oporu vo vykonanom dokazovaní.

24. Za neplatnú z dôvodu rozporu dojednaných úrokov s dobrými mravmi nemohla byť považovaná iba časť dojednania podstatne prevyšujúca obvyklú úrokovú mieru. Podľa ustanovenia § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon, je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Otázku možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nie len z hľadiska oddeľovanej časti. Zmluvu, pokiaľ ide o jej zákonom určené pojmové znaky, treba

chápať ako nedeliteľný celok. V danom prípade síce bolo možné oddeliť časť zmluvy o úvere, ktorá v sebe obsahovala dohodu o výške úrokov od samotnej zmluvy, avšak jej obsah tvorí nedeliteľný celok vo vzťahu k dojednaniu o výške úrokov. Navyše pri neprimeranom dojednaní úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru je možné hovoriť o občianskoprávnej úžere, ktorá žiadnu právnu ochranu nepožíva. Neprimeraná odplata za úver ohrozuje najmä sociálne slabšie obyvateľstvo a úverový právny úkon za takéto neprimerané protiplnenie je ťažko možné podrobiť moderácii. Takéto úverové praktiky z celospoločenského hľadiska sú nebezpečné v súvislosti s neprimeraným úverovým zaťažením obyvateľstva. Občianskoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru.

25. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovi boli zo strany žalovaného poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1.132,51 eura, pričom žalobca celkovo splatil sumu vo výške 3.733,05 eura, teda na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu majetkovým prospechom získaným plnením bez právneho dôvodu o sumu rovnajúcu sa rozdielu medzi vyplatenou a vrátenou sumou, teda o sumu 2.600,54 eura. Nakoľko žalobca si uplatnil nárok iba na sumu 1.500 eur, správne súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1.500 eur.

26. Odvolací súd sa stotožnil aj s posúdením námietky premlčania súdom prvej inštancie.

27. Pre začiatok plynutia 3-ročnej, prípadne 10-ročnej objektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodný okamih, kedy bezdôvodné obohatenie skutočne (fakticky) vzniklo. Bezdôvodné obohatenie získaním plnenia bez právneho dôvodu vzniká samotným prijatím plnenia. Vtedy tiež začne plynúť objektívna premlčacia doba (rozhodnutie NS ČR z 14.08.2007, sp. zn. 30Cdo/2758/2006).

28. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 01.01.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky).

29. Je dôvodné preto predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že požadovaním úžerných úrokov a nerešpektovaním právnej úpravy zameranej na ochranu spotrebiteľa (zakomponovanie neprijateľných podmienok do zmluvy, neuvádzanie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľských úveroch) nastane zákonom predpokladaná sankcia, t.j. že veriteľ (žalovaný) nebude môcť od dlžníka (žalobcu) žiadať úrok z úveru resp. iné odplaty, poplatky a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený (nepriamy úmysel). Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. S ohľadom na okolnosti prípadu možno uzavrieť, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu bol daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný a predložil ho na podpis žalobcovi, a teda bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2011, sp. zn. 7Co/84/2011, tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21.1.2013, sp. zn. 2Co/9/2012).

30. Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa uplatňuje ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je premlčacia doba desaťročná a plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia. V predmetnom prípade táto desaťročná premlčacia doba začala plynúť v roku 2012, je teda zrejmé, že žaloba bola podaná pred uplynutím objektívnej premlčacej doby (žaloba doručená súdu 2.5.2017).

31. Správnym výrokom vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

32. Za daného stavu odvolací súd rozsudok v spojení s opravným uznesením, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

33. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalobcovi, ktorý podal vyjadrenie k odvolaniu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, pričom o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).